

Ե Ր Ա Կ Ա Ց ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

**Գավառի պետական համալսարանի
ինստիտուցիոնալ կարողությունների հավատարմագրման մասին**

Ընդհանուր տեղեկություն հաստատության մասին

Հաստատության լրիվ անվանումը	Գավառի պետական համալսարան
Կրճատ անվանումը	ԳՊՀ
Գործունեության հասցեն	ՀՀ, ք. Գավառ, Հրանտ Հակոբյան փ. 1
Նախորդ հավատարմագրման մասին որոշումը և ժամկետը	Չի ունեցել

ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ՀԻՄՔԸ

«Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամը (այսուհետ՝ ՈԱԱԿ), ղեկավարվելով ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 978-Ն որոշմամբ հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով, «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ, «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգով, ՈԱԱԿ-ի ներկայացուցիչների, փորձագիտական խմբի, գործընթացի ՈԱԱԿ համակարգողի մասնակցությամբ քննարկեց Գավառի պետական համալսարան (այսուհետ՝ ԳՊՀ) կողմից ներկայացված ինքնավերլուծության, փորձագիտական զեկույցի, զեկույցում նշված թերությունների վերացման ԳՊՀ գործողությունների ծրագրի և այդ ծրագրի վերաբերյալ փորձագիտական խմբի կարծիքի հիման վրա կազմված ԳՊՀ ինստիտուցիոնալ կարողությունների վերաբերյալ ՈԱԱԿ-ի եզրակացության նախագիծը:

Քննարկման արդյունքում ամրագրվեց հետևյալը.

Հավատարմագրման գործընթացի հիմնական փուլերն իրականացվել են հետևյալ ժամկետներում.

դիմում-հայտի ներկայացում	12 հուլիսի 2016
բուհի ինքնավերլուծության ներկայացում	29 սեպտեմբերի 2016
փորձագիտական այցի իրականացում	5-8 դեկտեմբերի 2016
փորձագիտական զեկույցի ներկայացում	06 ապրիլի 2017
թերությունների վերացման ծրագրի ներկայացում	20 ապրիլի 2017
թերությունների վերացման բարելավված ծրագրի ներկայացում	4 մայիսի 2017

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագետների խումբը¹: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ հաստատված ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով²:

ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ

Գնահատում իրականացնելիս հաշվի է առնվել, որ ԳՊՀ-ն «ՀՀ Գեղարքունիքի մարզում գործող միակ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունն է, որն ունի բարձրագույն մասնագիտական կրթական ծրագրերի որակյալ իրականացման, բակալավրի և մագիստրոսի որակավորմամբ մրցունակ մասնագետների պատրաստման, ուսումնամեթոդական, գիտահետազոտական, լուսավորչական գործունեության ծավալման, արտաքին համագործակցության ընդլայնման, ինչպես նաև մարզի սոցիալ-մշակութային զարգացմանը նպաստելու» հավակնություններ:

Մինչ 2011 թվականը գործող պետական հավատարմագրման չափանիշների և կարգի համաձայն համալսարանը հավատարմագրում չի անցել: Հավատարմագրման ներկա գործընթացին ԳՊՀ-ն մասնակցել է իր դիմումի համաձայն:

ԳՊՀ-ն իրականացնում է բակալավրի կրթական աստիճանում 16 կրթական ծրագիր առկա ու հեռակա ուսուցման ձևերով և մագիստրոսի կրթական աստիճանում առկա ուսուցման ձևով՝ 13 կրթական ծրագիր: Ծրագրերը կառուցված են կրեդիտային հենքով և պետական կրթական չափորոշիչներին համապատասխան: Դրանք 2015թ. վերանայվել են. որոշ կրթական ծրագրերի բարելավման համար ուսումնասիրվել են ՀՊՃՀ-ի ուսումնական պլանները: ԳՊՀ-ն չունի օտար լեզվով իրականացվող կրթական ծրագրեր, սակայն ներգնա շարժունություն ապահովելու նպատակով մշակվել են օտարալեզու դասընթացներ: RETHINKe ծրագրի շրջանակում Իսպանիայի Կորունա համալսարանի հետ համատեղ իրականացվում է «Բնապահպանություն և բնօգտագործում» մասնագիտությամբ կրկնակի դիպլոմի շնորհման ծրագիր:

ԳՊՀ-ը սկսել է ուսումնական գործընթացը իրականացնել վերջնարդյունքահեն մոտեցմամբ, կրթական ծրագրերի և առանձին դասընթացների համար մշակել է ակնկալվող ուսումնառության արդյունքներ, սակայն փորձագիտական խումբը դրանց ձևակերպումների վերանայման, ինչպես նաև ՈԱԾ-ի համապատասխան մակարդակների բնութագրիչների հետ քարտեզագրման անհրաժեշտություն է տեսնում:

ԳՊՀ-ն իր առաքելությանը հասնելու և ՄԿԾ-ների նպատակներն իրականացնելու համար ունի անհրաժեշտ պրոֆեսորադասախոսական, ուսումնաօժանդակ և վարչական անձնակազմ: Պրոֆեսորադասախոսական կազմի ընտրության հիմքում ընկած է համալսարանի դասընթացներն իրականացնելու համար անհրաժեշտ որակավորում ունեցող կազմի ձևավորումը, սակայն ՊԴ կազմի

¹ Հավելված 1՝ Փորձագիտական խմբի կազմը և ՈԱԱԿ-ի աջակցող անձնակազմը

² Հավելված 2՝ Ամփոփ գնահատում

մասնագիտական որակներին ներկայացվող պահանջներն ընդհանրական են: Համալսարանում աշխատում է 145 դասավանդող, որից 15-ը ունի գիտությունների դոկտորի, իսկ 60-ը թեկնածուի գիտական աստիճան: Դասախոսների 31%-ը դոցենտ են, իսկ 5,5%-ը՝ պրոֆեսոր: Առկա են դասավանդողների մասնագիտական որակների և նրանց աշխատանքի գնահատման մեխանիզմներ, որոնց համաձայն համալսարանում իրականացվում է դասախոսի գիտամանկավարժական ու ուսումնական գործունեության գնահատում: Սակայն գործող մեխանիզմների կիրառումը համակարգման անհրաժեշտություն ունի, գործիքների և մեխանիզմների արդյունավետությունը գնահատված չէ: ԳՊՀ-ում իրականացվել են տարբեր վերապատրաստումներ, այժմ ներդրման փուլում են պրոֆեսորադասախոսական կազմի կատարելագործմանն ուղղված գործընթացները: ՄՈՒՀ-ը բավական ակտիվ է երիտասարդ դասախոսների ներգրավման ուղղությամբ. երիտասարդ դասախոսները կազմում են 43,4%-ը:

ԳՊՀ-ում առկա ռեսուրսները բավարար չեն ուսումնառության արդյունավետ միջավայր ապահովելու և ծրագրերի կրթական վերջնարդյունքների ձևավորման համար: Բնագիտական մասնագիտությունների լաբորատորիայից բացի մյուս լաբորատորիաների, լինգվաֆոնային կաբինետների և լսարանների հիմնական մասը բավարար հագեցված չէ անհրաժեշտ նյութատեխնիկական բազայով: Գրադարանները միջազգային գրադարանային ֆոնդերի հասանելիության, գրականության արդիականացման և թվայնացման կարիք ունեն, իսկ համակարգչային լսարանները՝ հետազոտական և վիճակագրական վերլուծության ծրագրերի լիցենզավորված փաթեթների: Ֆինանսական հիմնական մուտքերը ձևավորվում են ուսանողների վարձավճարներից և պետական ֆինանսավորումից: ՄՈՒՀ-ի ֆինանսական կառավարման համակարգը չի ենթադրում ռեսուրսների բաշխում ըստ ռազմավարական ուղղությունների և կրթական ծրագրերի: Ֆինանսական ռեսուրսները բաշխվում են կարճաժամկետ (տարեկան) կտրվածքով և հիմնականում հատկացվում են աշխատավարձային ֆոնդին, այնուհետ՝ որոշ մասնաբաժիններով այլ հոդվածների: Համալսարանում տվյալների կառավարման էլեկտրոնային համակարգը ներդրման փուլում է և դեռևս համակարգի գործարկումը ամբողջական չէ, ինչը հնարավորություն կտար համակարգելու անհրաժեշտ տեղեկատվության քանակը, դրա ստացման, ուսումնասիրության, վերլուծության և տարածման աշխատանքները:

ԳՊՀ-ում ուսանողների հավաքագրումը, ընտրությունն ու ընդունելությունն իրականացվում են համապատասխան կարգերի հիման վրա: Ուսանողների արդյունավետ ուսումնառությունը խթանելու նպատակով համալսարանը ստեղծում է լրացուցիչ պարապմունքներ կազմակերպելու և խորհրդատվություն տրամադրելու հնարավորություններ: Դրական է գնահատվում այն փաստը, որ ուսանողները օժանդակություն և ուղղորդում ստանալու նպատակով կարող են դիմել անմիջապես վարչական անձնակազմին, համալսարանի ռեկտորին և համապատասխան արձագանք ստանալ, միևնույն ժամանակ ուսանողների կրթական կարիքների վերհանման գործընթացը համակարգման կարիք ունի: Պասիվ են ուսանողների կարերիայի կողմնորոշման ուղղված գործողությունները:

ԳՊՀ-ն կարևորում է անցումը դասական դասախոսակենտրոն մոտեցումից դեպի ուսուցման ուսանողակենտրոն մոտեցման: Այդուհանդերձ, անցումը դեռևս հստակ և ամբողջական չէ: Ուսանողների հետ հանդիպումները փաստեցին, որ ուսանողների պատկերացումներն ու նոր մոտեցման ընկալումը հստակ ձևավորված չեն:

ԳՊՀ-ում կազմակերպվում է ինտերակտիվ ուսուցում, սակայն դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրությունը դեռ համակարգված չէ՝ պայմանավորված դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրության համընդհանուր մոտեցման բացակայությամբ: ՄՈՒՀ-ում գործում է բազմագործոնային գնահատման համակարգ, որի մասին ուսանողները իրազեկվում են տրամադրվող կրթական ծրագրերի տեղեկագրքերի միջոցով: Բուհում մշակվել և ներդրվել են ուսանողների բողոքների քննարկման կարգ և ակադեմիական ազնվության հայեցակարգ: Փորձագիտական խումբը խնդիրներ է տեսնում, որ գնահատման մեթոդների փոխկապակցվածությունը դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների և վերջնարդյունքների հետ թույլ է: Համալսարանը դեռևս չի իրականացնում դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների, գնահատման մեթոդների ու վերջնարդյունքների քարտեզագրում:

Դեռևս հստակ սահմանված չեն հետազոտական ոլորտում համալսարանի հետաքրքրություններն ու հավակնություններն արտահայտող ռազմավարությունը և դրան ուղղված քայլերը: Հետազոտական գործունեությունը ՄՈՒՀ-ում սահմանափակ է ինչպես միջազգային հետազոտությունների իրականացման, այնպես էլ ուսանողների և դասախոսների՝ հետազոտական աշխատանքներում ներգրավվածության տեսանկյունից: Բացակայում են հետազոտական ոլորտում ՄՈՒՀ-ի հետաքրքրություններն ու հավակնություններն արտահայտող երկարաժամկետ ռազմավարության և միջնաժամկետ ու կարճաժամկետ ծրագրերը: ԳՊՀ-ում առկա են ամբիոնային հետազոտական ուղղություններ, սակայն ծրագրերի տեսքով հստակ ձևակերպված չեն, և ամբիոնային հետազոտությունների ուղղությունները ոչ միշտ են կապակցված ՄՈՒՀ-ի ռազմավարական առաջնահերթությունների հետ: ԳՊՀ-ն, լինելով տարածաշրջանային ուսումնական հաստատություն, իր հետազոտական ուղղությունները չի բխեցնում տարածաշրջանի զարգացման հիմնախնդիրներից: Համալսարանում գիտական խորհրդից, ֆակուլտետների խորհուրդներից և ուսումնագիտական գծով պրոռեկտորից բացի գիտական գործունեությունը կանոնակարգող այլ կառույց կամ պատասխանատու չկա: Գիտահետազոտական գործունեության զարգացման նպատակով ՄՈՒՀ-ը դեռևս չի որդեգրել միասնական ռազմավարական մոտեցում, իսկ հետազոտական ոլորտում հաջողությունները հիմնականում պայմանավորված են առանձին անհատների սեփական նախաձեռնություններով: ՄՈՒՀ-ում գիտահետազոտական գործունեության կառավարումը կանոնակարգված կերպով չի իրականացվում, իսկ միջամբիոնային հետազոտությունների և ամբիոնների միջև կուտակած փորձի փոխանակման բացակայությունը չի նպաստում համաչափ զարգացմանը ու ձեռքբերումների տարածմանը: Որպես հետազոտական գործունեության և ուսումնական գործընթացի փոխկապակցման մեխանիզմ ՄՈՒՀ-ում դիտարկվում են կուրսային, ավարտական աշխատանքները և մագիստրոսական թեզերը, սակայն ուսումնասիրված աշխատանքներն և թեզերը ցույց տվեցին, որ դրանցում հետազոտական և նորարարական բաղադրիչը փոքր է:

Համալսարանի ղեկավարությունը կարևորում է փորձի փոխանակմանը, զարգացմանը և միջազգայնացմանը նպաստող միջավայրի ստեղծումը: ՄՈՒՀ-ն ունի համագործակցության պայմանագրեր ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան մի շարք կազմակերպությունների հետ: ՄՈՒՀ-ը ներգրավված է 22 միջազգային ծրագրում, որոնց շրջանակներում համագործակցում է շուրջ 75 միջազգային կազմակերպության հետ: Միջազգային ծրագրերի շրջանակներում որոշ աշխատակիցներ մասնակցել են սեմինարների, վերապատրաստումների, աշխատաժողովների:

Միջազգային գործունեության շրջանակներում ձեռքբերված լավագույն փորձի տարածման և բուհի գործընթացների վրա ծրագրերի ազդեցության գնահատման անհրաժեշտություն կա:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում ՄՈՒՀ-ի ջանքերը կրթական և այլ գործընթացներն արդյունավետ իրականացնելու ուղղությամբ: Այդուհանդերձ ԳՊՀ կառավարման համակարգն առավել հստակեցման և հետագա պարզեցման կարիք ունի: Փորձագիտական խումբը դրական է համարում կառուցվածքային ստորաբաժանումների գործունեությունը կանոնակարգող փաստաթղթային հենքի առկայությունը, սակայան կառավարման համակարգի արդյունավետության գնահատման անհրաժեշտություն է տեսնում: Դասախոսներն ու ուսանողները հնարավորություն ունեն մասնակցելու իրենց առնչվող որոշումների կայացմանը, սակայն շահակիցների ներգրավման մեխանիզմների արդյունավետությունը դեռևս գնահատված չէ: ՄՈՒՀ-ի գործունեության վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրությունը համակարգված չէ: ԳՊՀ-ում քաղաքականությունների և ընթացակարգերի վարչարարությունը մասամբ է իրականացվում որակի կառավարման ՊԻԳԲ սկզբունքով. հիմնական գործընթացները գտնվում են պլանավորման կամ իրականացման փուլերում:

Փորձագիտական խումբը դրական է համարում ՄՈՒՀ-ի ջանքերը ՈՆԱ համակարգի ներդրման ու գործարկման ուղղությամբ: Այնուամենայնիվ, համակարգի արդյունավետ գործարկմանն ուղղված քայլերը դեռևս համակարգված բնույթ չեն կրում: Չնայած ՄՈՒՀ-ը մշակել է որակի ապահովման ձեռնարկ, սակայն հստակեցված և ամբողջական չեն այն մեխանիզմները, որոնք հնարավորություն կտային բուհին գնահատել բոլոր գործընթացների շարունակական բարելավման ընթացքը: Տարբեր գործընթացների արդյունավետության գնահատման մեխանիզմների և գործիքակազմի անկատարությունը ու վերլուծությունների բացակայությունը հնարավորություն չեն տալիս գնահատել ՈԱ գործընթացների ազդեցությունը ՄԿԾ-ների և համալսարանի գործունեության բարելավման վրա: Չնայած մշակվել է փաստաթղթային հենքը, ստեղծվել է համապատասխան ստորաբաժանում, այնուամենայնիվ որակի ապահովման համակարգը դեռևս ամբողջովին ինտեգրված չէ ՄՈՒՀ-ի գործընթացներում:

ԳՊՀ ուժեղ կողմերն են.

- 1) ԳՊՀ-ում առկա է առողջ աշխատանքային մթնոլորտ,
- 2) ՄԿԾ-ները մշակված են ՄՈՒՀ-ի առաքելությանն ու պետական կրթական չափորոշիչներին համապատասխան,
- 3) Ներքին շահակիցները հնարավորություն ունեն մասնակցելու իրենց վերաբերող որոշումների կայացման գործընթացներին,
- 4) Աշխատակազմը բաց է և պատրաստ բարեփոխումների,
- 5) Դասախոսական կազմը մոտիվացված է և նվիրված,
- 6) ԳՊՀ-ում կազմակերպվում է ինտերակտիվ ուսուցում,
- 7) ԳՊՀ վարչական կազմի կողմից ուսանողներին տրամադրվում է անհրաժեշտ խորհրդատվություն և ուղղորդում,
- 8) ՄՈՒՀ-ում ուսանողների իրավունքների պաշտպանությունը մշտական ուշադրության տակ է՝ պայմանավորված խմբերին կցված խորհրդատուների և ուսանողական խորհրդի համատեղ գործունեությամբ,
- 9) Համալսարանը ակտիվ ներգրավված է միջազգային ծրագրերում,

10) Համալսարանում հիմնել է որակի ապահովման բաժին, մշակված է որակի ապահովման ձեռնարկ:

ԳՊՀ թույլ կողմերն են.

- 1) Համալսարանի ռազմավարական ծրագրի նպատակներն ու խնդիրները հստակ և չափելի չեն, իսկ վերջիններիս իրականացման գնահատման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը բացակայում են,
- 2) Դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդները փոխկապակցված չեն ուսումնառության վերջնարդյունքների հետ,
- 3) Արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունը ՄԿԾ-ների մշակման, վերանայման և առհասարակ, կրթական գործընթացներում պասիվ է,
- 4) ԳՊՀ համալսարան-գործատու համագործակցության, շրջանավարտների և կարիերայի կենտրոնի գործունեությունը դեռևս միտված չէ նրա կանոնադրական գործառույթների իրականացմանը՝ ուսանողների և շրջանավարտների կարիերայի ապահովում, աշխատաշուկայում նրանց մրցունակության բարձրացում, ինչպես նաև համալսարանի և գործատուների համագործակցությանը միտված ծրագրերի իրականացում,
- 5) Դասախոսական կազմի մասնագիտական զարգացմանն ուղղված աշխատանքներ ՄՈՒՀ-ում չեն իրականացվում,
- 6) Սակավ միջոցներ են տրամադրվում թե՛ դասախոսների, թե՛ ուսանողների գիտահետազոտական աշխատանքը խրախուսելուն,
- 7) ԳՊՀ-ի ռեսուրսներով ապահովվածությունը բարելավման կարիք ունի՝ մասնավորապես, տեխնիկապես հագեցված լսարանների և լաբորատորիաների ապահովում, նյութատեխնիկական բազայի հարստացում, հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների համար անհարժեշտ պայմանների ստեղծում: Գիտության զարգացման համար ռեսուրսային բազան թույլ է,
- 8) ԳՊՀ-ում օտար լեզվի իմացության մակարդակը ցածր է թե՛ դասախոսների, և թե՛ ուսանողների շրջանում,
- 9) Կառավարման համակարգում որակի ամբողջական կառավարման ՊԻԳԲ սկզբունքը (պլանավորում, իրականացում, գնահատում, բարելավում) ոչ լիարժեք է կիրառվում,
- 10) Որակի ներքին ապահովման համակարգը դեռևս ամբողջովին ինտեգրված չէ ԳՊՀ-ի գործընթացներում, որակի մշակույթը դեռևս ձևավորման փուլում է:

Փորձագիտական խմբի առաջարկությունները.

Առաքելությունը և նպատակները

1. Վերանայել և հստակեցնել համալսարանի առաքելությունը՝ սահմանելով առավել իրատեսական, շահակիցներին ընկալելի և չափելի հավակնություններ շնորհվող որակավորումների և ակնկալվող արդյունքների առումով,
2. Լրամշակել համալսարանի ռազմավարական ծրագիրը՝ սահմանելով ռազմավարական ուղղություններ և/կամ գերակայություններ, մշակել կարճաժամկետ և միջնաժամկետ գործողությունների ծրագրեր, ՌԾ-ի իրականացման հստակ ժամանակացույց,

3. ՌԾ մշտադիտարկման պլանում հստակեցնել քայլերը և դրանց իրականացման ժամկետները, պատասխանատուներին, նաև տվյալների համավաքագրման մեխանիզմներն ու աղբյուրները,

Կառավարումը և վարչարարությունը

4. Հստակեցնել և պարզեցնել ԳՊՀ կառավարման կառուցվածքը՝ ապահովելով ՄՈՒՀ-ի ռազմավարական նպատակների ու կառավարման համակարգի համահունչությունը, կառուցվածքային բոլոր ստորաբաժանումների աշխատակիցների պարտականությունները և գործառույթները, ապահովել դրանց փոխգործակցությունները: Հստակեցնել տարբեր ստորաբաժանումներում պահվող անհրաժեշտ փաստաթղթերի ցանկը,
5. Ներդնել վարչական կառույցների և դրանց գործունեության արդյունավետության գնահատման, ինչպես նաև ամբիոնային և ֆակուլտետային աշխատանքի լավագույն փորձի բացահայտման ու տարածման մեխանիզմներ,
6. Մշակել կարճաժամկետ ու միջնաժամկետ գործողությունների ծրագրեր՝ նրանց իրականացման, մշտադիտարկման և գնահատման մեխանիզմներով՝ ՌԾ-ում նախանշված նպատակների ձեռքբերումը երաշխավորելու համար,
7. Կառավարման բոլոր մակարդակներում համալսարանի քաղաքականությունների ու ընթացակարգերի վարչարարությունը որակի կառավարման ՊԻԳԲ սկզբունքով իրականացնելու համար վերանայել գործող մեխանիզմները և կանոնակարգերը,
8. Մշակել համալսարանի գործունեության վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրության, ինչպես նաև ՄԿԾ-երի ու իրականացվող գործընթացների արդյունավետության վերաբերյալ անհրաժեշտ հավաստի տվյալների հավաքագրման մեխանիզմներ և ընթացակարգեր:

Մասնագիտության կրթական ծրագրերը

9. Քարտեզագրել ՄԿԾ-ների վերջնարդյունքները ՈԱՇ-ի հետ՝ ցույց տալով դրանց համապատասխանությունը,
10. Ներդնել ՄԿԾ-ի և դասընթացների վերջնարդյունքներին հասնելու դասավանդման-ուսումնառության-գնահատման ընտրության քաղաքականություն՝ շեշտադրելով դրանց համապատասխանեցումը վերջնականություններին և ուսանողակենտրոն մետեցումները,
11. Հստակեցնել կրեդիտների բաշխման և հաշվարկման քաղաքականությունը՝ փոխկապակցելով ուսումնառության վերջնարդյունքների հետ,
12. Վերանայել դասընթացների ծրագրերը՝ միտված հեռակա ուսուցման ձևով իրականացվող դասընթացների բովանդակությունը վերջնարդյունքներին համապատասխանեցնելուն, առկա և հեռակա ուսուցման ձևերում դասընթացների ծրագրերի տարբերությունները շտկելուն,
13. Մշակել թեզերի, կուրսային, ավարտական և ինքնուրույն աշխատանքների գնահատման հստակ չափանիշներ՝ վերջիններս փոխկապակցելով բովանդակային (հետազոտական և վերլուծական բաղադրիչներ) և տեխնիկական պահանջների հետ,
14. Իրականացնել բենչմարքինգ՝ համալսարանի ՄԿԾ-երը բովանդակային առումով նմանատիպ այլ կրթական ծրագրերի հետ համահունչ դարձնելու նպատակով,

15. Արմատավորել ՄԿԾ-ների պարբերաբար մշտադիտարկման, նրանց իրականացման արդյունավետության գնահատման և բարելավման գործընթացներ ՄՈՒՀ-ում՝ ընդլայնելով շահակիցների կարիքների վերհանումը և ներգրավվածությունը դրանցում:

Ուսանողները

16. Մշակել համալսարանի դիմորդների՝ մասնագիտական կողմնորոշման ուղղությամբ տարվող գործառույթների արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ,
17. Կատարելագործել ուսանողների կրթական կարիքների վերհանման և գնահատման մեխանիզմները, կանոնակարգել լրացուցիչ պարապմունքների կազմակերպման և խորհրդատվություններ տրամադրելու գործընթացները,
18. Կանոնակարգել ուսանողների ուղղորդման և օժանդակության գործընթացները, ստեղծել կամընտրական դասընթացների ընտրությանն ուղղված մասնագիտական կողմնորոշման հնարավորություն,
19. Համալսարան-գործատու համագործակցության, շրջանավարտների և կարիերայի կենտրոնի գործունեությունը նպատակաուղղել աշխատաշուկայի կարիքների հետազոտմանը, ԳՊՀ շրջանավարտների զբաղվածության ուսումնասիրությանը և նրանց հետ կայուն հետադարձ կապի ապահովմանը,
20. Մշակել մեխանիզմներ, որոնք կնպաստեն հետազոտական գործընթացներում ուսանողների ընդգրկվածության ընդլայնմանն ու ուսումնառողների մոտ հետազոտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը,
21. Ստեղծել հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների համար հասանելի ուսումնական միջավայր՝ ապահովելով ուսումնառության մատչելիությունը նրանց համար:

Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմը

22. Մշակել մարդկային ռեսուրսների կառավարման հստակ և թափանցիկ մեխանիզմ և ներառել ՌԾ-ում՝ որպես ռազմավարության ուղղություն: Ամրագրել երիտասարդ դասախոսների ներգրավման գործընթացը,
23. Մշակել համալսարանի յուրաքանչյուր կրթական ծրագրով ՊԴ կազմի մասնագիտական որակներին ներկայացվող հստակ պահանջներ՝ հաշվի առնելով կոնկրետ ՄԿԾ-ների առանձնահատկությունները:
24. Ներդնել դասախոսական կազմի կարիքների պարբերաբար վերհանման համակարգ, դրանց հիման վրա իրականացնել նրանց վերապատրաստումները,
25. Ներդնել պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմի գնահատման, ինչպես նաև խրախուսման և առաջխաղացման հստակ և կանոնակարգված մեխանիզմներ:

Հետազոտությունը և զարգացումը

26. Հստակեցնել հետազոտական ոլորտում համալսարանի հավակնությունները, հետաքրքրությունները և գործունեության կոնկրետ ուղղությունները: Մշակել հետազոտական ոլորտում ԳՊՀ-ի հետաքրքրություններն ու հավակնություններն արտահայտող երկարաժամկետ ռազմավարություն,

27. Պլանավորել ամբիոնների գիտահետազոտական աշխատանքներն ըստ ՄՈՒՀ-ի գիտահետազոտական առաջնահերթությունների, իրականացնել դրանց մշտադիտարկումը: Նպաստել անհատական, ամբիոնային, միջամբիոնային հետազոտությունների իրականացմանը,
28. Ներդնել հստակ մեխանիզմներ գիտահետազոտական գործունեության կապը ուսումնառության գործընթացի հետ ապահովելու նպատակով: Մշակել քաղաքականություն, համաձայն որի գիտական հետազոտության իրականացումը կդառնա ուսումնառության մեթոդ,
29. Կատարել համապատասխան ֆինանսական ներդրումներ ՄՈՒՀ-ի գիտահետազոտական գործունեությունը զարգացնելու և գիտական աշխատանք կատարելու համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու նպատակով: Բյուջեում ֆինանսական միջոցներ տրամադրել հետազոտական ոլորտի զարգացմանը և շարունակել համալսարանի հետազոտական ծրագրերի համար արտաքին ֆինանսական աղբյուրներ որոնել,
30. Նպաստել հետազոտությունների առևտրայնացմանը՝ համալսարան-հետազոտություն- բիզնես կապի ամրապնդմամբ,
31. Մշակել հետազոտական գործունեության միջազգայնացման ռազմավարություն, խթանել այլ համալսարանների հետ համատեղ հետազոտական ծրագրերի իրականացումն ու միջազգային հրապարակումները:

Ենթակառուցվածքը և ռեսուրսները

32. Բարելավել ԳՊՀ ենթակառուցվածքային ռեսուրսները՝ միջոցներ տրամադրելով լսարանների, լաբորատորիաների նյութատեխնիկական միջոցներով վերազինմանը, նորագույն սարքավորումների ձեռքբերմանը: Այն դիտարկել համալսարանի զարգացման ռազմավարական ուղղություններից մեկը: Քայլեր ձեռնարկել հատուկ կարիք ունեցող ուսանողների համար ենթակառուցվածքային ռեսուրսներով ապահովելու ուղղությամբ: Վերլուծել՝ որքանով են առկա ռեսուրսները ապահովում անհրաժեշտ միջավայր՝ ռազմավարական պլանի նպատակներից բխող կրթական գործունեությունն իրականացնելու համար,
33. Համակարգել ԳՊՀ շահակիցների կարիքների բացահայտման գործընթացները՝ համալսարանի առաքելության և ռազմավարական նպատակների արդյունավետ իրականացման և անհրաժեշտ ռեսուրսներով ապահովման նպատակով,
34. Կատարել յուրաքանչյուր ՄԿԾ-ի իրականացման ու շարունակականության ապահովման համար անհրաժեշտ ռեսուրսների վերլուծություն՝ խթանելով վերևից ներքև և ներքևից վերև պլանավորման մեխանիզմների գործարկումը,
35. Մշակել և ներդնել այնպիսի ֆինանսական կառավարման քաղաքականություն, որը կնպաստի ՄԿԾ-երի նպատակների իրականացմանն ու անհրաժեշտ միջոցներով և սարքավորումներով համալսարանի ապահովմանը: Ներդնել ֆինանսական ռեսուրսների բաշխման և ծախսերի արդյունավետության գնահատման և վերլուծության մեխանիզմներ՝ ըստ ՄՈՒՀ-ի ռազմավարական ուղղությունների և առաջնահերթությունների,

36. Մշակել տեղեկատվությունը և փաստաթղթավորման գործընթացները կառավարելու միասնական քաղաքականություն՝ ներդնելով փաստաթղթաշրջանառության և տվյալների հավաքագրման էլեկտրոնային համակարգ,
37. Մշակել ուսանողներին և դասավանդողներին տրամադրվող ռեսուրսների կիրառելիության, հասանելիության և արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ:

Հասարակական պատասխանատվությունը

38. Բարելավել հաշվետվողականության ապահովման մեխանիզմները ռազմավարական ծրագրի նպատակների իրականացման տեսանկյունից: Պարբերաբար գնահատել գործընթացի արդյունավետությունը՝ համապատասխանաբար բարելավելով հաշվետվողականության եղանակների հավաստիության և արդյունավետության ստուգման մեխանիզմներն ու գործիքները,
39. Կատարելագործել հասարակության լայն շրջանակների հետ հետադարձ կապի ապահովման մեխանիզմները՝ կատարված աշխատանքների և տրամադրվող կրթության որակի վերաբերյալ պարբերաբար արձագանք ստանալու նպատակով,
40. Ստեղծել տեղեկատվության զետեղման քաղաքականություն՝ համապատասխան ժամանակացույցով ու ապահովել հասանելիությունը թիրախային շահառուներին,
41. Մշակել հասարակությանը գիտելիքի փոխանցման, ինչպես նաև լրացուցիչ կրթական և խորհրդատվական ծառայությունների իրականացման քաղաքականություն և ռազմավարություն, ընթացակարգեր և համապատասխան մեխանիզմներ:

Արտաքին կապերը և միջազգայնացումը

42. Մշակել և ներդնել արտաքին կապերի հաստատումը և միջազգայնացումը խրախուսող ընթացակարգեր,
43. հստակեցնել համալսարանի արտաքին կապերի և միջազգային համագործակցության ֆունկցիոնալ գործառույթները,
44. Իրականացնել կարիքների վերհանում/վերլուծություն(ներ)՝ գնահատելու ՄՈՒՀ-ի միջազգայնացման ու արտաքին կապերի զարգացմանն ուղղված աշխատանքների արդյունավետությունը և բարձրացնելու տեղեկացվածության աստիճանը: Գնահատել լեզվական հմտությունների զարգացմանը միտված լրացուցիչ դասընթացների արդյունավետությունը,
45. Մշակել և ներդնել միջազգայնացմանն ուղղված ֆինանսական միջոցների պլանավորման մեխանիզմներ:

Որակի ներքին ապահովումը

46. Վերանայել ՄՈՒՀ-ի որակի ներքին ապահովման քաղաքականությունն ու նպատակները՝ ՄՈՒՀ-ի ծավալած գործունեությունը համապատասխանեցնելով վերջիններին: Համալսարանի գործունեության շրջանակներում ստեղծել կրթության որակի ապահովման ցուցանիշների բազա և ռազմավարական ծրագրի իրականացմամբ ապահովել այդ ցուցանիշների բարելավումը,

47. Գնահատել որակի ներքին ապահովման գործընթացների իրականացման նպատակով բուհի տրամադրված մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսների բավարարությունն ու արդյունավետությունը,
48. Պարբերաբար իրականացնել ՈԱ բաժնի գործունեության արդյունավետության գնահատում, անձնակազմի կարիքների վերհանում, իսկ արդյունքների հիման վրա վերապատրաստումներ և մասնագիտական զարգացման դասընթացներ՝ բաժնի առջև դրված նպատակների ձեռքբերումը երաշխավորելու նպատակով: Քայլեր ձեռնարկել ՈԱ բաժնի անկախությունը ավելացնելու ուղղությամբ,
49. Պարբերաբար գնահատել ՄՈՒՀ-ի տրամադրած ծառայությունների և ՄԿԾ-ների իրականացման արդյունավետությունը,
50. Կանոնակարգել տվյալների կառավարման գործընթացները և հստակեցնել ՄՈՒՀ-ի տարբեր ստորաբաժանումների միջև տեղեկատվության տարածման ու կառավարման մեխանիզմները: Առանձնացնել այնպիսի տեղեկատվության քանակ, գործարկել տեղեկատվության հավաքման այնպիսի մեխանիզմներ, որոնք ձևավորեն անհրաժեշտ հիմքեր որակի ապահովման ներքին և արտաքին գնահատումների համար,
51. Ապահովել ՊԻԳԲ շրջափուլի կիրառումը բուհի բոլոր գործընթացներում և կառավարման բոլոր մակարդակներում՝ նպաստելով որակի մշակույթի արմատավորմանը:

**ԳՈՐԾԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻՆ
ՄՈՒՀ-Ի ԻՆՏԵԳՐՎԵԼՈՒ ՏԵՍԱՆԿՅՈՒՆԻՑ**

Գավառի պետական համալսարանի գործունեությունը, ըստ առաքելության, նպատակաուղղված է նաև ՄՈՒՀ-ի միջազգայնացմանը: Հետևապես, միջազգային փորձագետի խնդիրներից է եղել գնահատել, թե ՄՈՒՀ-ը որքանով է իրականացրել միջազգայնացմանը վերաբերող նպատակը և որակի ներքին ապահովման համակարգի ներդրումը՝ բոլոր ինստիտուցիոնալ գործընթացների շարունակական բարելավումը խթանելու համար: Եվրոպական չափանիշները և ուղենիշները (1-ին մաս), փորձագետների՝ այլ երկրներում ձեռք բերած որակի արտաքին ապահովման փորձառությունը, ինչպես նաև ՈԱԱԿ-ի կողմից պահանջվող որակի չափանիշների բավարարման աստիճանը հիմք են հանդիսացել Բոլոնիայի հռչակագրերի իրականացման գործընթացներում ՄՈՒՀ-ի ցուցաբերած առաջխաղացումը գնահատելու համար: Սույն դիտարկումներն ու խորհրդատվությունները ձևակերպվել են ԳՊՀ ինստիտուցիոնալ ինքնավերլուծության զեկույցի, ՄՈՒՀ-ի գործողությունների պլանն ու հնգամյա ռազմավարական ծրագրերը պարունակող փաստաթղթերի (դրանք անգլերեն լեզվով հասանելի են), ինչպես նաև փորձագիտական այցի ընթացքում դուրս բերված փաստերի հիման վրա:

Դիտարկումներ

- Ընդհանուր առմամբ, առկա են մեծ թվով փաստաթղթեր (ավելի քան 60 փաստաթուղթ), որոնք հավաստում են ՄՈՒՀ-ի կազմակերպական և ինստիտուցիոնալ ձևը: Այդուհանդերձ կան գործընթացներ, որոնք կանոնակարգված չեն իրականացվում, կան գործընթացներ, որոնք

չափազանց շատ են կանոնակարգված, երբեմն գործընթացներն ու կանոնակարգերը անհամապատասխան են: Պետք է նշել, որ կանոնակարգերի և դրանց իրականացման միջև որոշակի բացթողում կա:

- ԳՊՀ-ն իր գործունեության ռազմավարական պլանավորումն սկսել է 2006թ.-ին «ԳՊՀ զարգացման հնգամյա ծրագիր 2006-2011թթ» փաստաթղթի մշակումով, որը վերանայվել է 2011թ. և 2016թ.-ին՝ վերանվանվելով «ԳՊՀ-ի հնգամյա ռազմավարական ծրագիր (2011-2016թթ.)», «ԳՊՀ զարգացման և բարեփոխման հայեցակարգ (հիմնադրույթներ)» և «ԳՊՀ-ի հնգամյա ռազմավարական ծրագիր (2016-2021թթ.)»: Ավելին, ներկայացված է 2011-2016 թթ. գործողությունների պլանը: Չնայած գործողությունների պլանում, օրինակ, առաքելության և նպատակների իրականացման համար անհրաժեշտ ուղենիշները բացակայում են: Հարկ է նշել, որ երբեմն հստակ չէ, թե տվյալ նպատակը որ խնդիրների լուծմանն է ուղղված: Ձևակերպված խնդիրները ոչ միշտ են շոշափելի և չափելի: Ռազմավարական ծրագրի գործողությունների պլանում նշված գործողությունների իրականացման ժամանակացույցը ներկայացված չէ ըստ տարիների, որը հնարավորություն կտար գնահատելու և վերլուծելու նպատակների ու գործողությունների իրականացման ընթացիկ արդյունավետությունը:
- ՄՈՒՀ-ն իր ռազմավարական ծրագիրը մշակելիս կարևորել է ներքին շահակիցների կարծիքները: Նրանց մասնակցությունն ապահովվում է անհատական առաջարկությունների և ինստիտուցիոնալ մակարդակում վեցամսյա տարեկան հաշվետվությունների ներկայացման տեսքով: ՄՈՒՀ-ը նաև նպաստավոր պայմաններ է ստեղծում արտաքին շահակիցների ներգրավման համար: Այդուհանդերձ, արտաքին շահակիցների ներգրավման մեխանիզմները շարունակականությունն ապահովելու միտումով հստակ մշակված չեն: Աշխատաշուկայի կարիքների վերլուծություն որպես այդպիսին չի իրականացվում: Այն սահմանափակվում է որոշ դասընթացների բարելավմանն ուղղված առաջարկությունների ներկայացմամբ: Ավելին, արտաքին շահակիցների ներգրավման համակարգային ընդհանուր մոտեցում չկա, և շահակիցների հետ համագործակցության ձևաչափը տարբեր ամբիոններում տարբեր է:
- ԳՊՀ-ում իրականացվում են բակալավրի կրթական աստիճանում 16 կրթական ծրագիր առկա ու հեռակա ուսուցման ձևերով և մագիստրոսի կրթական աստիճանում առկա ուսուցման ձևով՝ 13 կրթական ծրագիր: Չնայած նպատակները, խնդիրները և ուսումնառության ակնկալվող վերջնարդյունքները սահմանված են կրթական ծրագրերի նկարագրերում, դրանց հասնելու համար անհրաժեշտ դասավանդման և ուսումնառության տարբերակված մեթոդների հետ կապը բացակայում է: Եվրոպական ուսանողակենտրոն մոտեցումը կիրառման փուլում է գտնվում, սակայն դեռևս ուսանողակենտրոն կրթության վերաբերյալ իրազեկվածության մակարդակի բարձրացման կարիք կա, ինչի մասին հաճախ նշում էին նաև ուսանողները: Չնայած ՄՈՒՀ-ը մշակել է կրեդիտային համակարգով ուսուցման վերաբերյալ կանոնակարգ, սակայն կրեդիտների բաշխման վերաբերյալ հստակ քաղաքականություն առկա չէ:
- ՄՈՒՀ-ը ձգտում է եռաստիճան կրթության աստիճանական իրականացմանը, որն էական նշականություն ունի ԵԲԿՏ-ի լիիրավ անդամ դառնալու համար:
- Առկա է ԳՊՀ-ում ուսուցանվող կրթական ծրագրերի մշտադիտարկման, մշակման բարելավման, հաստատման և իրականացման գործընթացների վերաբերյալ մշակված ընթացակարգ: Սակայն դեռևս առկա է բացթողում բարելավման չափումների և չափումների արդյունքների գնահատման

միջև:

- Կրթության և գիտական հետազոտության միջև սերտ կապի ապահովումը պետք է ցանկացած ՄՈՒՀ-ի գլխավոր առանձնահատկություններից մեկը լինի: ԵԲԿՏ-ում գործող ՄՈՒՀ-երն ակտիվ մասնակցություն են ցուցաբերում արտաքին աղբյուրներից (ներառյալ միջազգային աղբյուրներից) ֆինանսավորվող հետազոտական ծրագրերում: ԳՊՀ-ում ամբիոններն իրենք են ընտրում հետազոտական ուղղություններ, սակայն ծրագրերի տեսքով հստակ ձևակերպված չեն և ամբիոնայի հետազոտությունների ուղղությունները ոչ միշտ են կապակցված ՄՈՒՀ-ի ռազմավարական առաջնահերթությունների հետ: ԳՊՀ-ն իրեն տարածաշրջանային ՄՈՒՀ է համարում, սակայն սահմանված չեն հետազոտական ուղղություններ, որոնք կբխեն տարածաշրջանի հիմնախնդիրներից:
- ԳՊՀ-ում չկա որևէ ստորաբաժանում, որի գործունեությունն ուղղված կլինի ՄՈՒՀ-ի գիտահետազոտական գործունեության կարգավորմանը: Բացակայում է նաև ՄՈՒՀ-ի երիտասարդ դասախոսների գիտահետազոտական գործունեության խթանման վերաբերյալ հստակ մշակված հայեցակարգը:
- ՄՈՒՀ-ն իր առաքելության մեջ արտաքին կապերի հաստատումն ու միջազգայնացումը սահմանել է որպես բարձր առաջնահերթություն ունեցող նպատակ: ԳՊՀ-ն մասնակցում է 22 միջազգային ծրագրերի, ներառյալ 11 ԵՄ ՏԵՄՊՈՒՍ ծրագրերի, և համագործակցում է շուրջ 75 միջազգային կազմակերպությունների հետ: ՄՈՒՀ-ը պլանավորում է մշակել նոր ծրագիր և ներկայացնել այն: Այսուհանդերձ, միջազգայնացմանն ուղղված գործունեության արդյունավետությունը դեռևս ուսումնասիրված չէ: Բացի այդ, ՄՈՒՀ-ում չկա որևէ ստորաբաժանում, որը պատասխանատու կլինի ՄՈՒՀ-ի արտաքին կապերի և միջազգային համագործակցության համար: Ավելին, հետազոտության արդյունքների և կրթության որակի բարելավման միջև ուղղակի փոխկապակցվածություն նույնպես չկա:
- Որակի ներքին ապահովման համակարգի գործադրման առաջնթացն առաջնային կարևորության խնդիր է որակի մշակույթի ներդրումը որպես հռչակված նպատակ իրականացնելու համար: ՄՈՒՀ-ի որակի ներքին ապահովման համակարգը գործում է շուրջ 6 տարի: ՄՈՒՀ-ը չունի որակի ներքին ապահովման համակարգի վերանայման հաստատված քաղաքականություն և ընթացակարգ: Որակի ապահովման ընթացիկ մշտադիտարկման և գնահատման համակարգերը դեռևս պատշաճ կերպով տարածված չեն: Դրանց արդյունավետության վերաբերյալ վերլուծություններ դեռևս առկա չեն: Այդ պատճառով ՊԻԳԲ շրջափուլն ամբողջապես փակված չէ: ՄՈՒՀ-ի տարբեր գործընթացներ դեռևս պլանավորման և իրականացման փուլերում են գտնվում, իսկ գնահատումները մասնակի են իրականացվում, որի արդյունքում բարելավումները վերլուծական հենք չունեն: Չնայած ՄՈՒՀ-ի տարբեր գործընթացներ հաճախ են վերանայվում, փոփոխությունների կատարումը հիմնավորված չէ: Վերանայումը հաճախ հիմնավորված չէ գնահատման արդյունքներով և պայմանավորված չէ ուժեղ ու թույլ կողմերի վերլուծություններով: Դեռևս շատ վաղ է գնահատել որակի մշակույթի ձևավորումը:

Խորհրդատվություն՝

- ՄՈՒՀ-ի երկարաժամկետ ռազմավարությունը և ռազմավարական գործողությունների պլանները

պետք է բարելավվեն ռազմավարական կառավարման մասնագիտական պահանջներին համապատասխան և մասնավորապես իրատեսական ու չափելի նպատակներին, ուղենիշներին, խնդիրներին և առաջադրանքներին համահունչ: Միջնաժամկետ և երկարաժամկետ ռազմավարության գնահատման համար անհրաժեշտ ընթացակարգի մշակման անհրաժեշտություն կա:

- Խորհուրդ է տրվում կառավարել տարածաշրջանային կողմնորոշման և միջազգայնացման միջև լարվածությունը. **տարածաշրջանային կողմնորոշումը** պահանջում է կիրառական գիտություններ, տարածաշրջանային պահանջների վերլուծություններ, կողմնորոշվածություն դեպի տարածաշրջանային աշխատաշուկան, ժամանակակից պահանջների բավարարում և մարտահրավերների հաղթահարում, իսկ **միջազգայնացումը** պահանջում է նշանակալի հետազոտություններ, օտար լեզուների իմացություն (գրավոր և բանավոր), բարձր վարկանիշ ունեցող միջազգային հանդեսներում տպագրված աշխատանքներ, եվրոպական կամ անգամ միջազգային աշխատաշուկաներում պահանջվող որակավորումներ, ապագայի մարտահրավերների առերեսում:
- Պետք է մշակվեն ռազմավարական նպատակների իրականացումը գնահատող ցուցանիշներ, և սահմանվեն բարելավման առաջընթացը գնահատող մեխանիզմներ:
- Ռազմավարական նպատակների և ֆինանսական ռեսուրսների պլանավորման, կազմակերպման, իրականացման ու արդյունավետության գնահատման միջև կապը պետք է ավելի լավ սահմանված լինի, որպեսզի բարելավվի հետազոտության, միջազգայնացման և որակի ապահովման համար բաշխվող ռեսուրսների կառավարումը:
- Միջազգայնացման առկա մակարդակը պետք է արտացոլվի կրթական ծրագրերի ուսումնական պլաններում և դասընթացների ծրագրերում՝ ըստ դրա ռազմավարական կարևորության, որպեսզի միջազգայնացման մակարդակը բարձրանա: Ավելին, խորհուրդ է տրվում հիմնել ստորաբաժանում, որի գործունեությունը միտված կլինի ՄՈՒՀ-ի միջազգայնացմանը և որը կմշակի դրա կառավարման համակարգային մոտեցում:
- Հետազոտական գործունեությունը պետք է ավելի ամրապնդվի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, հետազոտողների և ուսանողների օտար լեզվի իմացությունը բարելավելու, ինչպես նաև անգլերեն լեզվով հրատարակություններն ու մագիստրոսական թեզերը խթանելու միջոցով:
- Խորհուրդ է տրվում բարելավել Որակի ապահովման բաժնի աշխատակազմի մասնագիտական հմտությունները: Ավելին, ՈԱ մեխանիզմները և ռազմավարական նպատակները պետք է համապատասխանեցվեն:
- Որակի համակարգային մշակույթի ներդրման համար կարևոր է ՄՈՒՀ-ի բոլոր աշխատակիցներին, ներքին ու արտաքին շահակիցներին ՈԱ գործընթացներում ներգրավելը, սակայն ուսանողների և արտաքին շահակիցների ներգրավվածության շրջանակը փոքր է: Բացի այդ, ինքնավերլուծության զեկույցի հեղինակները տեղյակ են այդ խնդրին: Խորհուրդ է տրվում ձևավորել և գործադրել խթանող համակարգ, որը թույլ կտա իրազեկել և ՈԱ գործընթացներում ներգրավել շահակիցների մեծամասնությանը:
- Խորհուրդ է տրվում մշակել ռազմավարություններ և բարելավել ՄՈՒՀ-ի կատարողականի ցուցանիշների տեսանկյունից հասարակության, հատկապես Գեղարքունիքի մարզի հանրության համար:

**ԳՊՀ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑԻ
ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՏԱՐԲԵՐԱԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

2017թ. փետրվարի 27-ին ԳՊՀ-ն ՈԱԱԿ է ներկայացրել իր դիտողություններն ու առաջարկությունները փորձագիտական զեկույցի նախնական տարբերակի վերաբերյալ: 2017թ. մարտի 15-ին ՈԱԱԿ-ը կազմակերպել է բուհի և փորձագիտական խմբի ներկայացուցիչների հանդիպում, որի ժամանակ ներկայացվել է խմբի պատասխանը: Հաշվի առնելով բուհի դիտողությունները և մեկնաբանությունները՝ փորձագիտական խումբը որոշակի փոփոխություններ է կատարել զեկույցի վերջնական տարբերակի ձևակերպումներում: Վերջնական զեկույցի տեքստում խմբի կողմից կատարված փոփոխությունների վերաբերյալ նշումներ են կատարված համապատասխան էջերի տողատակերում:

**ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՈՒՄ ՆՇՎԱԾ ԹԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՅՄԱՆ ԲՈՒՀԻ
ԾՐԱԳԻՐԸ**

ԳՊՀ-ն ընդունում է, որ փորձագիտական խմբի կողմից տրամադրված խորհրդատվությունները բուհի ռազմավարության շրջանակներում են, և ներկայացրել է փորձագիտական զեկույցում նշված թերությունների վերացման պլան-ժամանակացույց:

Փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով վերջնական զեկույցում ներկայացված խորհրդատվությունների հիման վրա կազմված ԳՊՀ ինստիտուցիոնալ կարողությունների բարելավման գործողությունների ծրագիրը, **եզրակացնում է.**

Համալսարանը, հաշվի առնելով փորձագիտական խմբի ներկայացրած դիտարկումները, բացահայտված հիմնախնդիրների լուծման նպատակով հանձնառել է բարեփոխել իր գործունեության բոլոր ոլորտները, մասնավորապես՝

- Բոլոր ուղղությունների համար սահմանված ռազմավարությունների իրականացման նպատակով կազմվել է գործողությունների ծրագիր: Հրատապ փոփոխություններ պահանջող բոլոր առաջարկությունները ներառված են ծրագրում, և ըստ «ԳՊՀ ինստիտուցիոնալ կարողությունների հավատարմագրման փորձագիտական զեկույցում նշված թերությունների վերացման գործողությունների ծրագրի», ֆինանսական ռեսուրսներ են տրամադրվելու դրանց իրականացմանը մոտակա չորս տարիների ընթացքում մինչև 2020 թվականի վերջը:
- Բարձրագույն կրթության Եվրոպական տարածքին ինտեգրվելու տեսանկյունից միջազգային փորձագետի գործընկերային գնահատման դիտարկումները և խորհրդատվությունները նույնպես որոշակի առումով հաշվի են առնված բուհի կողմից:
- Բարելավմանը միտված վերանայված գործողությունների ծրագիրը ներկայացված է փորձագիտական խմբի պահանջներին համահունչ: Ծրագրում ներկայացված են բարելավման ենթակա գործողությունների ընթացիկ վիճակը, յուրաքանչյուր գործողության իրականացմանն

ուղղված տրամաբանական հաջորդականություն ունեցող քայլերը, գործողությունների ակնկալվող վերջնարդյունքներն ու գնահատման ցուցիչները:

Բուհը բարելավումներին միտված գործողությունները, հիմնականում, մշակել է փորձագիտական զեկույցում նշված փաստերի և դատողությունների հիման վրա: Հարկ է նշել, որ ոչ բոլոր խորհրդատվություններն են արտացոլված ծրագրում: Ծրագրի ուսումնասիրությունը հիմք է տալիս պնդելու, որ համալսարանն ավելի շատ կարևորում է գործընթացների փաստաթղթային կանոնակարգումը՝ տարբեր քաղաքականությունների, ընթացակարգերի և մեխանիզմների մշակումը, քան գործընթացների պլանավորումը, իրականացումը և նպատակներին համապատասխան ազդեցության ուսումնասիրումը:

- Գործողությունների իրականացման համար ծրագրում համատեղ նշված են պատասխանատուներ և ստորաբաժանումներ, սակայն բազմաթիվ գործընթացների համար նշված են նույն պատասխանատուներն ու ստորաբաժանումները: Յուրաքանչյուր գործողության իրականացման համար նշված է պատասխանատուների ու ստորաբաժանումների մեծ շրջանակ: Մինչդեռ յուրաքանչյուր գործողության քայլի համար հստակ պատասխանատուն չի երևում: Ժամանակ առ ժամանակ որպես պատասխանատու նշված են հաստիքներ, ովքեր տվյալ գործընթացի իրականացման մեջ անմիջական առնչություն չունեն և ըստ գործառույթների դրանց համար պատասխանատու չեն:
- Նշված խնդիրների լուծման համար չնայած նշված են ֆինանսական ռեսուրսները, սակայն վերջիններս որոշ դեպքերում ըստ գործողությունների համաչափ չեն բաշխված /օր՝ մեկ տարվա կտրվածքով համալսարանի նոր ՌԾ-ում գիտահետազոտության համար պատասխանատուի կամ կառույցի գործառույթները սահմանելու և գիտահետազոտական գործունեությունը կանոնակարգող իրավական փաստաթղթերը մշակելու և հաստատելու համար նախատեսվում է 3.720 000 դրամ, մինչդեռ ենթակառուցվածքային ռեսուրսների բարելավմանը հատկացվում է 1.000 000 դրամ/: Հարկ է նշել, որ ծրագրում որոշ գործողությունների իրականացման համար հատկացված են մեծ ֆինանսական ռեսուրսներ, մինչդեռ վերջիններիս անհրաժեշտությունը հիմնավորված չէ /օր.՝ բենչմարքինգի իրականացման համար հատկացվում է 2.000 000 դրամ/: Բացակայում է տեղեկատվությունն այն մասին, թե ինչ մարդկային և նյութական ռեսուրսներ կպահանջվեն հաշվի առնված գործողությունների բարելավումների իրականացման համար, որոնք են դրանց ձևավորման հնարավոր աղբյուրները: Նշված հանգամանքը որոշ չափով սահմանափակում է իրատեսականությունը և հիմնավորվածությունը գնահատելու հնարավորությունները:
- Բարելավումների ծրագրում նշված գործողությունների իրականացման համար նախանշված ժամանակահատվածները հիմնականում իրատեսական են, բացառությամբ որոշ դեպքերի՝ հաշվի առնելով, որ հիմնական գործողությունները փաստաթղթերի մշակում են ենթադրում, ոչ թե բուն գործընթացի իրականացում և բարելավում նախատեսված ժամկետները շատ երկար են: Հարկ է նշել, որ գործողությունների մեծամասնության իրականացման համար նշված է 2017-2022թթ, մինչդեռ գործողությունների առանձին քայլերի համար ժամանակացույց ներկայացված չէ:
- Ծրագրում ամրագրված են գործողությունների վերջնարդյունքներ: Սակայն դրանք սահմանված չեն յուրաքանչյուր քայլի համար, ինչպես նաև ներկայացված չեն որակական այն զարգացումները, որոնք հնարավոր է ձեռք բերել տվյալ քայլի կամ քայլերի իրականացմամբ:
- Գործողությունների ծրագրով սահմանված են վերջնարդյունքների գնահատման կատարողականի ցուցիչներ, սակայն վերջիններս ոչ միշտ են ազդեցությունը գնահատող ցուցիչներ, ինչը թույլ չի տալիս գնահատել, թե տվյալ գործողության ավարտին որակական ինչպիսի փոփոխություններ կարող են լինել:

Այսպիսով, կարելի է եզրակացնել, որ թերությունների վերացման ներկայացված ծրագրում նշված գործողությունների հիմնական մասի իրականացումն իրադեասական է և ռիսկեր չի պարունակում: Բարելավման ծրագրում նշված քայլերի իրականացումը կարող է հիմքեր ստեղծել համալսարանի կողմից իրականացվող գործընթացների նորմատիվային դաշտը բարելավելու համար: Վերջիններիս արդյունավետ իրականացումը կարող է նպաստել առկա խնդիրների լուծմանը և բուհի առաջընթացի ու կայուն զարգացման ապահովմանը:

Ելնելով վերոգրյալից, ՈԱԱԿ-ը Հավատարմագրման հանձնաժողովին առաջարկում է իր որոշման մեջ ԳՊՀ-ի ուշադրությունը հրավիրել հետևյալ կետերի իրականացման վրա.

- 1) առաջնահերթ լուծում տալ **Հետազոտություն և զարգացում, Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ** ինչպես նաև **Որակի ներքին ապահովման համակարգ** ոլորտներում առկա խնդիրներին,
- 2) «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգի 12 կետով կամ Հավատարմագրման հանձնաժողովի կողմից սահմանված ժամկետներում պարբերաբար ՈԱԱԿ ներկայացնել գրավոր զեկույց իրականացված գործողությունների արդյունքների վերաբերյալ,
- 3) վերանայել փորձագիտական զեկույցում նշված թերությունների վերացման ծրագիրը՝ հաշվի առնելով փորձագիտական խմբի եզրակացության մեջ նշված դիտողությունները բարելավման ծրագրի վերաբերյալ:

ՈԱԱԿ-ը գտնում է, որ առաջարկվող բարեփոխումները կնպաստեն ինքնավերլուծության զեկույցում ներկայացված համալսարանի հավակնությունների իրականացմանը և հիմք կհանդիսանան հաջորդող գնահատման համար:

ՈԱԱԿ փորձաքննության
բաժնի ղեկավար

Փորձագ. խմբի ղեկավար

ՈԱԱԿ համակարգող

Փորձագիտական խմբի կազմը.

Գավառի պետական համալսարանի ինստիտուցիոնալ կարողությունների արտաքին գնահատումն իրականացվել է փորձագիտական խմբի հետևյալ անդամների կողմից՝

- **Անգին Մարտիրոսյան՝** Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարանի Կրթական ծրագրերի և ուսումնամեթոդական վարչության պետ, տեխ.գիտ.թեկնածու, փորձագիտական խմբի ղեկավար,
- **Արկադի Պապոյան՝** Երևանի Վ. Բրյուսովի անվան պետական լեզվահասարակագիտական համալսարանի ավագ դասախոս, կենս.գիտ.թեկնածու,
- **Մհեր Մարկոսյան՝** Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային համալսարանի Ինֆորմատիկայի, հաշվողական տեխնիկայի և կառավարման համակարգերի ամբիոնի վարիչ, տեխն.գիտ.դոկտոր,
- **Մարգարեթ Բյուլոու Շրամ՝** Համբուրգի համալսարանի պրոֆեսոր, մանկ. գիտ. դոկտոր,
- **Սևադա Սարգսյան՝** Հայաստանի պետական կառավարման ակադեմիայի Իրավաբանության ֆակուլտետի մագիստրատուրայի 1-ին կուրսի ուսանող:

ՈԱԱԿ-ի աջակցող անձնակազմ.

- **Անի Մկրտչյանը՝** ՈԱԱԿ-ի Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային հավատարմագրման բաժնի մասնագետ, ՈԱԱԿ-ի որակի ներքին ապահովման պատասխանատու, Գավառի պետական համալսարանի ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման գործընթացի համակարգող,
- **Գայանե Անանյան՝** ՈԱԱԿ-ի տնօրենի օգնական, փորձագիտական խմբի աշխատանքները մշտադիտարկող,
- **Անի Շահինյանը՝** Երևանի Վ. Բրյուսովի անվան պետական լեզվահասարակագիտական համալսարանի Որակի ապահովման կենտրոնի համակարգող, թարգմանիչ:

ԱՄՓՈՓ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ³

Փորձագիտական խումբն իր գնահատումը ըստ հավատարմագրման չափանիշների ներկայացրել է հետևյալ աղյուսակով.

ՉԱՓԱՆԻՇ	ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ
1. Առաքելություն և նպատակներ	ԲԱՎԱՐԱՐ
2. Կառավարում ու վարչարարություն	ԲԱՎԱՐԱՐ
3. Մասնագիտության կրթական ծրագրեր	ԲԱՎԱՐԱՐ
4. Ուսանողներ	ԲԱՎԱՐԱՐ
5. Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ	ԲԱՎԱՐԱՐ
6. Հեղափոխություն և զարգացում	ԱՆԲԱՎԱՐԱՐ
7. Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ	ԱՆԲԱՎԱՐԱՐ
8. Հասարակական պատասխանատվություն	ԲԱՎԱՐԱՐ
9. Արտաքին կապեր և միջազգայնացում	ԲԱՎԱՐԱՐ
10. Որակի ներքին ապահովման համակարգ	ԱՆԲԱՎԱՐԱՐ

³ Գնահատումը կատարելիս փորձագիտական խումբը հետևել է «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման կարգին» և Փորձաքննության անցկացման ձեռնարկում նկարագրված ընթացակարգին՝ իրականացնելով նախ չափորոշիչների, ապա նաև չափանիշների գնահատում: Կիրառվել է «անբավարար» և «բավարար» սանդղակը:

- Փորձագիտական խումբը գնահատելիս օգտվել է հետևյալ սկզբունքներից.
- **անբավարար է**, եթե չափանիշի պահանջներին չի համապատասխանում, նման ձևով շարունակելն անթույլատրելի է, և հրատապ բարելավումների անհրաժեշտություն կա,
 - **բավարար է**, եթե համապատասխանում է չափանիշի պահանջներին, չնայած որ կարող է լինել բարելավման անհրաժեշտություն: